

Privatitzacions: qui vol comprar Catalunya?

Ara ha fet tot just un any, el 28 d'octubre del 94, el conseller d'Economia de la Generalitat de Catalunya, Macià Alavedra, anunciava la privatització de l'estació d'esquí de la Molina, que seria seguida per la de Tabasa, l'empresa que gestiona els túnels de Vallvidrera. Alavedra va assegurar aleshores que els pressupostos de la Generalitat del 1995 comptarien per primer cop amb els ingressos d'una privatització: els 2.000 milions de pessetes que s'esperaven obtenir per la Molina. I va qualificar la venda de Tabasa de "privatització important".

El 95 s'acabarà sense que la primera s'hagi realitzat, i els tràmits de la segona estan més que endarrerits. El Govern català intenta llançar llast per alleugerir dèficit, però troba més entrebancs dels previstos (una cosa és voler i l'altra poder privatitzar). I mentrestant l'única venda que efectivament ha realitzat: la de Petrocat, curiosament s'ha fet sense cap anunci previ i en èpo-

El Govern de CiU, malgrat ser un defensor de la iniciativa privada, ha hagut de practicar una política econòmica d'intervenció que avui voldria segellar.

ca de vacances. Tot i ser defensors de la iniciativa privada, els successius governs de CiU han anat posant diners públics en multitud d'empreses. Algunes, perquè eren projectes que es consideraven necessaris per al país, tot i que el sector privat no les volgués promoure. D'altres calia salvar-les abans que tanquessin, per protegir sectors estratègics o zones deprimides.

Fa només uns dies, el conseller d'Indústria, Antoni Subirà, afirmava que la Generalitat voldria desfer-se de les seves participacions industrials tan bon punt les empreses estiguessin sanejades i poguessin emprendre el vol sense la tutela pública. I posava com a exemple d'empresa privatitzable Conforsa, l'antiga Farga Casanova, amb factories a Ripoll i Campdevàrol, al Ripollès: l'única forja que actualment és rendible a l'estat espanyol. A finals dels 80, La Farga Casanova va necessitar l'aportació urgent de 300 milions de capital públic per evitar la fallida. A hores d'ara, l'operació de sanejament,

València, el laboratori del PP

El PP ha arribat a la Generalitat valenciana amb la promesa, o amenaça, del nou president, Eduardo Zaplana, de privatitzar Canal 9-Ràdio Televisió Valenciana. Començar les privatitzacions pel més cridaner: les televisions. I amb un objectiu clar: deixar només un sol canal públic a tot l'estat, TVE. A la Comunitat de Madrid ja han posat fil a l'agulla i aquest mes d'octubre ha entrat a l'assemblea regional el projecte de llei de privatització de TeleMadrid. L'únic entrebanc, de moment, és la llei de tercers canals, que no ho permet. Però si el PP guanya les properes eleccions generals el primer que farà serà modificar-la.

Mentrestant, al País Valencià la privatització de Canal 9, a més d'aquesta té altres dificultats. El tema de la llengua en pot ser un. Seria difícil trobar un comprador disposat a mantenir l'actual proporció de programes en català. En tot cas, i mentre arriba la reforma de la llei de tercers canals, els plans de Zaplana i del nou director general de l'organisme, Juan José Bayona, poden consistir a anar passant la gestió d'alguns departaments a empreses privades. I el de publicitat pot ser dels primers, a imatge del que ja es fa a la televisió basca, ETB. Però per tirar-ho endavant hauran de vèncer reticències dins de la mateixa coalició governant. El president del consell d'administració de RTVV, Leonardo Ramón, d'Unió Valenciana, ja ha dit que està obert a qualsevol proposta. "Però —ha advertit—, si el que es tracta és de privatitzar allò que dona diners, com la publicitat a la producció pròpia, és clar que m'hi oposaré".

El PP valencià, no obstant, podria tenir altres asos a la mànega privatitzadora. El que passa és que de moment ho té aparcat fins a les properes eleccions generals. Extraoficialment es torna a donar per segura, per exemple, la venda de SEPIVA, l'única empresa rendible del sector públic valencià. SEPIVA es dedica, entre altres activitats, a la gestió de la ITV, la Inspecció Tècnica de Vehicles, la creació de polígons industrial o la impulsió del Parc Tecnològic de València. Però, en canvi, una altra de les empreses que s'especulava que estaven a la llista, Provoca (Promocions Comunitat Valenciana) sembla haver quedat descartada. Aquesta altra empresa dona suport a petites i mitjanes empreses valencianes perquè exportin i perquè surtin a buscar mercats exteriors, i liquidar-la seria vist com un atac a les petites i mitjanes empreses. El mateix conseller d'Indústria i Comerç, Diego Suc, ha anunciat que introduirà "retocs" en el seu funcionament, però ha rebutjat la hipòtesi de traspassar-ne les competències a les cambres de comerç, que ja tenen bastants problemes. T. C.

gràcies a la participació activa i l'aportació de capital de l'administració, els treballadors i els directius, efectivament, pot considerar-se reeixida. El Departament Industrial de Catalunya, "l'INI català", és un instrument per socórrer empreses en crisi, que, no obstant, no sempre ha tingut tant d'èxit en la seva gestió.

Anar amb presses. Eplicsa és també la propietària de Taurus, la coneguda marca de petits electrodomèstics amb plantes a Organyà i Oliana. Se'n va fer càrrec fa dos anys, després de la suspensió de pagaments de l'empresa i la reducció a la meitat dels llocs de treball. Es tractava

Canal 9. El PP en vol la privatització.

d'evitar la desaparició d'una empresa important per a l'economia de l'Alt Urgell, una comarca de muntanya molt poc industrialitzada. Però Taurus s'ha acabat convertint en un autèntic malson per a Subirà. I és que la Generalitat es troba, en aquest cas, entre l'espasa i la paret.

D'una banda, Taurus va perdre l'any passat, el primer en mans públiques, uns 800 milions de pessetes i aquest any ha aconseguit augmentar considerablement les vendes, però encara no s'atreveix ningú a dir si es tracta, o no, d'un fenomen passatger. I de l'altra hi ha la resta de fabricants del sector, agrupats a la FAPE (Federació Espanyola de Fabricants de Petits Electrodomèstics), que treuen fum cada cop que senten parlar de Taurus. I ara aprofiten la situació delicada del Govern català, en època pre-electoral, per pressionar-lo.

Aquest estiu van fer declaracions a la premsa i es van acabar reunint amb el conseller Subirà, però com que no van aconseguir gaires resultats —només el compromís d'estudiar la qüestió— fa dues setmanes van tornar a la càrrega i van treure un nou comunicat incendiari. Acusen Taurus de competència deslleial i de fer *dumping*, és a dir, de vendre per sota del preu de cost. Argumenten que està aconseguint un lloc en el mercat, sobretot a les grans superfícies, rebentant preus i augmentant els marges que ofereix als comerciants. I això, a costa dels contribuents, ja que és la Generalitat la institució que es fa càrrec de les pèrdues de l'empresa. Però no es paren aquí: exigeixen al Govern català que s'aturin "les vendes a baix cost", amenacen d'emprendre accions legals si no els fan cas i reclamen que Taurus torni a mans privades.

La Generalitat nega aquestes pràctiques, però, tot i que voldria, no troba, de moment, ningú que es vulgui quedar l'empresa. Entre altres coses perquè el comprador, lògicament, hauria de ser algun dels fabricants que protesten, i el mercat no està per massa alegries. I ha respost, a través d'un altre comunicat, que privatitzarà Taurus "el més aviat possible". Des del mateix departament, no obstant, el flamant secretari general, Miquel Puig, fins ara director general d'Indústria, reconeix que no confia que es pugui fer, com a mínim, "abans de l'estiu de l'any que ve".

La ventafocs. Taurus és un problema, però sempre n'hi ha de pitjors. Per exemple: Tagra, l'empresa de Badalona dedicada a la fabricació d'antenes parabòliques i aparells de telecomunicacions. Eplicsa en posseeix una participació minoritària del 32%. Tagra va fer suspensió de pagaments el 91, arrossegada per la disminució de vendes de receptors de satèl·lit que va provocar l'arribada de les cadenes privades de televisió. Des d'aleshores no ha aixecat el cap, i si ha gosat a fer-ho, li l'han pelat al zero; l'octubre de l'any passat, just dos mesos després de sortir de la suspensió de pagaments, va ser embargada

per Hisenda. Tagra debia 800 milions a Hisenda, 780 a la Seguretat Social i 200 més al Fons de Garantia de Dipòsits. Des de començament d'any, la totalitat de la plantilla es troba en situació de suspensió de contractes, cobrant de l'atur. Mentre espera que es trobi una sortida, el Departament de Treball acaba de prorrogar l'expedient tres mesos més per evitar que un dels actius més importants, el col·lectiu de tècnics, a l'últim es disgregui. Un dels elements que ha portat a l'actual situació: la falta d'entesa entre el principal accionista i antic director de la factoria, Fernando Fajardo, i el Departament d'Indústria, que va acabar malament. I, segons els sindicats, la passivitat de l'administració a l'hora d'agafar les regnes de l'empresa. Ara, el Govern català intenta trobar un soci estranger que es quedi amb el que encara té valor de Tagra: les patents i sobretot la marca, prou coneguda en el mercat (la maquinària no té cap interès i les instal·lacions eren de lloguer). Un nou propietari que s'encarregui de reflotar-la. Fonts

sindicals han assegurat a EL TEMPS que hi ha dues ofertes sobre la taula: la de la companyia alemanya Kathrein, que després de passar uns mesos inhibida torna a mostrar el seu interès, i la de la francesa Tonna. En tot cas, serà una salvació in extremis, que si acabés bé significarà per a la Generalitat veure convertit tot el seu capital en una pesseta, amb el compromís del nou propietari a fer-se càrrec dels deutes.

Anar-se'n fastiguejats? A l'altra cara de la moneda, una privatització portada amb un secret absolut, de la qual el Govern català ha parlat molt poc, però que ja està dada i beneïda, la de Petrocat. A finals d'agost i totalment per sorpresa, Petrolis de Catalunya, la Campsa catalana, deixava d'estar sota control de la Generalitat. Creada fa vuit anys, Petrocat té actualment 54 estacions de servei repartides pel territori seguint la consigna de donar servei sobretot a l'interior del país, desabastat per les grans petrolieres. Bones intencions però resultats més aviat escassos, pèrdues acumulades de prop de 2.000 milions de pessetes i, segons fonts molt properes a la direcció de l'empresa, conflictes interns continuats entre els propietaris.

I no és estrany. Petrocat no té refineries pròpies, sinó que és Repsol qui li subministra el carburant. I aquesta marca, juntament amb Cepsa, el seu principal competidor, eren precisament els altres socis minoritaris de la Generalitat dins l'empresa. Era tenir la competència dins

Les intervencions de capital públic de la Generalitat de Catalunya continuaran encara. La privatització de Tabasa, empresa que gestiona els túnels de Vallvidrera (dalt), està molt endarrerida. D'altra banda, La Seda (baix) rebrà entre quatre-cents i cinc-cents milions de pessetes de la Generalitat per consolidar la seva recuperació.

de casa. Obrir una benzinera nova de Petrocat significava treure negoci a alguna altra estació de Repsol o de Cepsa, i aquests, des de dins, eren els principals interessats a frenar l'expansió de les estacions de servei de les quatre barres.

Aquest fet podria haver influït la Generalitat a l'hora de desfer-se'n. El Departament d'Indústria, a través de l'Institut Català de l'Energia, ha passat de posseir el 40% de Petrocat des de la creació de l'empresa, al 34% des de principis d'any i a un 10% testimonial a partir de l'estiu. El Govern català es reserva a partir d'ara un lloc marginal en el consell d'administració, que només li servirà per garantir que es manté la marca i la imatge de

Petrocat. Però ingressa per l'operació 1.670 milions, que units als ingressos del primer tram privatitzat podrien superar els 2.000 milions.

La xifra, curiosament, coincideix amb els 2.000 milions pressupostats aquest 95 com a ingressos per la privatització de l'estació d'esquí de la Molina, propietat dels Ferrocarrils de la Generalitat. Una privatització que s'ha endarrerit i que no es farà enguany. L'ex-conseller de Política Territorial, Jaume Roma, havia posat aquesta venda com una de les seves prioritats, però no va tenir temps per a més. Ara, el nou titular del departament, Artur Mas, accelera els tràmits, però tampoc no arriba a temps. Sembla que ja està clara la millor fórmula per a l'entrada de capital privat i s'estan tempejant els possibles inversors interessats. El gener o el febrer s'obriria el termini de presentació d'ofertes i l'adjudicació podria fer-se a l'abril. El procés ja està encarrilat. I és que en aquest cas, en teoria, no hi hauria d'haver gaires dificultats per trobar un comprador. Les pistes tenen uns 250.000 visitants anuals i la pràctica de l'esquí està garantida des que es van instal·lar canons de neu artificial. A més, el patrimoni de l'estació està valorat en uns 3.000 milions de pessetes, mentre que el preu que se'n pagarà serà clarament inferior. Tot plegat pot ser un bon negoci per qui s'ho quedi. El tema que la Generalitat pot estar sospesant és quin pretendent dona més garanties de no sortir corrents i tornar a encolomar-li el mort, si mai hi tornen a haver-hi problemes.

Mentrestant, l'altra gran privatització prevista des del costat de muntanya de la plaça de Sant Jaume, la de Tabasa (Túnels i Accessos de Barcelona, SA), en canvi, continua verda. La Generalitat de Catalunya n'és el principal accionista, amb un 80% del capital, i voldria reduir el seu pes fins al 51%. Però el mateix Artur Mas reconeix que la privatització parcial dels

Europa, amb el sector públic desmantellat

Pel que fa a privatitzacions, els nostres referents més immediats són els plans del govern Balladur a l'estat francès, que en el seu moment van provocar mobilitzacions dels treballadors afectats. I a l'estat espanyol, la política més silenciosa, tot i que decidida, dels successius governs González.

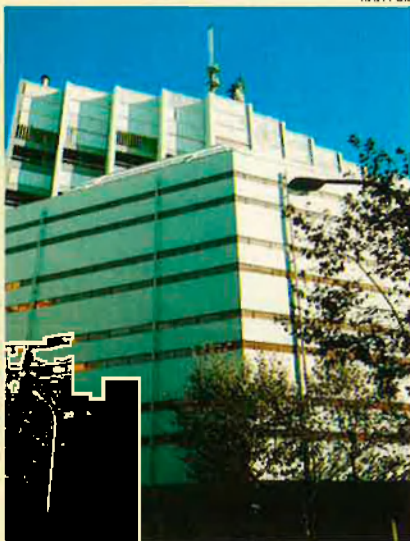
Ara, l'onada de privatitzacions que viu Europa també irradia als nostres governs autònoms, que s'ha posat mans a l'obra, tot i que en la mesura de les seves possibilitats. I és que abans cal tenir empreses públiques per després poder-les privatitzar.

Amb tot, els mètodes de privatització són ben diferents. Mentre aquí s'opta per l'adjudicació directa a un comprador solvent —es tracta d'empreses petites que no tindria

gaire sentit portar-les a borsa—, el que triomfa a Europa és el capitalisme popular. En la versió hispànica, i per entendre'ns, són les campanyes de venda d'accions de Repsol, Endesa, o la més recent de Telefònica. Grans campanyes publicitàries als mitjans de comunicació i petits estalviadors que fan cua a les entitats financeres per reservar-se uns quants títols d'una empresa pública rendible que fins ara estaven en mans de l'estat. Es tracta que tothom, en la mesura de les seves possibilitats, es converteixi en capitalista. Que el que abans era públic ara no aprofiti només a uns quants, sinó al conjunt de la població.

Alguns entesos, però, ho han qualificat, tot plegat, de farsa. Segons dades fiables, si bé és cert que el nombre d'accionistes s'ha més que triplicat a Europa d'ençà dels anys 80, no ho és menys que l'1% dels accionistes, sobretot grans corporacions i entitats bancàries s'han quedat finalment el 5% dels títols posats al mercat, mentre que als empleats i obrers assalariats, que constitueixen les dues terceres parts de la població, tan sols ha anat a parar un 5% d'aquests capitals.

RAFA GIL

Telefònica. Un referent de privatització a l'estil europeu.

T. C.

túnel que travessen la muntanya del Tibidabo "encara trigarà una mica". No serà possible fins que l'empresa doni beneficis. I per això, abans s'haurà de tirar endavant una sèrie d'operacions financeres "que facin el compte de resultats més atractiu per als inversors privats". Mas, però, no ha volgut concretar en què consistirien. Les importants inversions que es van fer per posar en funcionament el 91 aquesta via no han estat compensades per un trànsit de vehicles suficient, cosa que provoca importants pèrdues. Unes pèrdues que cal eixugar amb successives ampliacions de capital, a les quals ha hagut d'acudir en solitari la Generalitat perquè ni l'Ajuntament de Barcelona ni el Consell Comarcal del Barcelonès estan disposats a enterar-hi més diners. Una dada: només les pèrdues d'explotació, sense comptar els costos financers

del deute, van arribar el 1994 als 1.864 milions.

Tampoc no poden qualificar-se d'èxit els comptes del túnel del Cadí, que en l'últim exercici va generar més de 1.600 milions de números vermells. Però, sorprenentment, la Generalitat en aquest cas, en comptes de pensar a privatitzar-lo, ha pres la decisió contrària: posar-hi més diners. Es podria dir que el Govern català, pel que fa a les privatitzacions, té un túnel d'anada i un altre de tornada. Per justificar-ho, el conseller d'Economia, Macià Alavedra, va afirmar al maig que tot i els resultats negatius, aquest túnel "assegura una gran creació de riquesa a la Cerdanya i el Berguedà".

La Generalitat ha subscrit 6.870 milions de pessetes d'una ampliació de capital de 8.000 milions destinada a reduir deutes, i ha augmentat la seva participació en el capital fins al 53%. Amb aquesta operació, ha passat a ser l'accionista majoritari i ha pres el relleu a La Caixa, que ho era fins ara, que redueix la seva participació al 35%. Aquesta operació no deixa de ser un favor del Govern català a la resta de socis de Túnel, entre els quals, a més de la Caixa d'Estalvis i Pensions, hi ha la Caixa de Catalunya i la de Manresa. Uns socis que veuen com així se'ls estreny el forat d'aquest pou de pèrdues.

No tot és privatitzar. Tot indica, però, que el Túnel del Cadí no és una anècdota, i que la política de la Generalitat no passa indefugiblement per l'adreçador privatitzador. La Generalitat també pot estar disposada, ara, a entrar en el capital de La Seda de Barcelona. Així sembla que el conseller Subirà ho ha reconegut als sindicats. La Seda ja dona beneficis i d'aquí a poc les seves accions es tornaran a cotitzar a la borsa. Però aquesta empresa encara no ha resolt el batibull jurídic i accionarial que enfronta els seus directius amb el principal accionista, l'advocat Jacint Soler Padró, qualificat per alguns com el "Ruiz Mateos català", pel seu afany de posar plets a tort i a dret, i per les seves declaracions excèntriques. Cal recordar, a més, que Soler Padró va comprar la seva participació pel mòdic preu d'una pesseta a la multinacional holandesa Akzo, que el 92, veient la crisi que patia la Seda, va decidir marxar corrents i sense tancar la porta. Ara, el president de la Seda, Rafael Español, busca socis que aportin capital per augmentar la capacitat productiva, i l'entrada de la Generalitat tindria com a objectiu donar confiança als inversors sobre la solvència de l'empresa. Amb tot, no podem oblidar que l'ampliació de capital en què participaria la Generalitat faria també que Soler Padró deixés de tenir la majoria; un objectiu no estrictament financer.

La Generalitat hi aportarà una quantitat "simbòlica", entre quatre-cents i cinc-cents milions, però quedarà lligada al futur de l'empresa. Això, és clar, si a l'últim no ven les seves accions.

Toni Cañis